
**ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ድንበር ማሻገርንና ለብዝሃነት ተግባር ማዘዋወርን
የሚያጠና ማዕከል**

**የመረጃ ፅሁፍ: ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ድንበር በማሻገርና ሰዎችን ለብዝሃነት
ተግባር በማዘዋወር መካከል ያሉ ልዩነቶች**

ጥር 1997

ማጠቃለያ

መግቢያ 1

መንገድደራሪያ 1

ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ድንበር ማሻገር 2

ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር ማዘዋወር.....3

**ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር በማዘዋወርና በህገወጥ መንገድ ሰዎችን
ድንበር በማሻገር መካከል ያሉ ልዩነቶችን የሚያስረዳ ሠንጠረዥ 6**

ናሙና፣ ምሳሌዎችና ማሳያዎች 7

መግቢያ

ይህ የመረጃ ፅሁፍ ሰዎችን በህገ ወጥ መንገድ ድንበር በማሻገርና ሰዎችን ለብዝሃ ተግባር በማዘዋወር መካከል ያሉ ልዩነቶችን ያስረዳል። እነዚህ ጉዳዮች እጅግ ውስብስብ ወንጀሎች በመሆናቸው ምክንያት «ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ድንበር የማሻገር ወንጀል» ወይም «ለብዝሃ ተግባር ሰዎችን የማዘዋወር ወንጀል» የሚሆንበትን ሁኔታ ለይቶ ለማወቅ ቀላል አይደለም። በዚህ ፅሁፍ ውስጥ የሚብራሩት መሰረታዊ መርሆች አንባቢዎች በሁለቱ ወንጀሎች መካከል ያሉትን ልዩነቶች እንዲገነዘቡ ይረዷቸዋል። በዚህ ጉዳይ ላይ ለሚደረጉ ውይይቶች ሲባል «ሰውን ለብዝሃ ተግባር ማዘዋወር» እና «ለብዝሃ ተግባር ሰዎችን ማዘዋወር» የሚሉት ሀሳቦች «እጅግ አስከፊ ለሆነ የብዝሃ ተግባር ሰዎችን ማዘዋወር» በሚል በ22 ዩ.ኤስ.ሲ. 7101 (22 United States Code 7101) ውስጥ የሰፈረውን ሀሳብ መሰረት ያደረጉ ናቸው።

እንደማንኛውም ውስብስብ ወንጀሎችን ለመመርመር በሚደረግ እንቅስቃሴ በዚህም ላይ በተቻለ መጠን ጠቃሚ መረጃዎችን መሰብሰብ፣ የተሰበሰቡትንም መረጃዎች ከሚመለከታቸው ህጎች ጋር ማስተያየት፣ አስፈላጊ ሲሆንም ለውሳኔ እንዲረዳ የባለሙያን አስተያየት መጠየቅ ተገቢ ነው።

መንደርደሪያ

እንደ የተባበሩት መንግስታት ድርጅት አስተያየት ሰዎችን ለብዝሃ ተግባር ማዘዋወርና ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ድንበር ማሻገር እጅግ በፍጥነት እያደገ ከመጡ ዓለም አቀፍ ወንጀሎች ውስጥ የሚመደቡ ናቸው። አብዛኛውን ጊዜ እነኚህ ወንጀሎች የብዙ ወንጀሎች ጥርቅም የሆኑና ብዙ አገሮችንና ብዙ ተጠቂዎችን የሚያካትቱ ናቸው። ሰዎችን ለብዝሃ ተግባር ማዘዋወር በዘመናችን እንደሚካሄድ የባሪያ ንግድ ሊቆጠር ይችላል። ይህም የሚባልበት ምክንያት እንቅስቃሴው ሰዎችን በሀይል፣ በማስገደድ፣ በማስፈራራትና በማታለል ለብዝሃ የሚያጋልጥ በመሆኑ ሲሆን በዕዳ መያዝ፣ ነፃነት ማሳጣት፣ በነፃነት የራስን ጉልበት መጠቀም አለመቻልን ያካትታል። ሰዎችን ለብዝሃ ተግባር ማዘዋወር ዋና ግቡ የወሲብና የጉልበት ብዝሃ ነው።

እንደ አሜሪካ መንግስት ግምት በየዓመቱ በመላው ዓለም ከ800ሺህ - 900ሺህ የሚደርሱ ሰዎች በሕገ ወጥ መንገድ ከየአገሮቻቸው ወደ ሌላ አገር እንደሚወሰዱና በሕገወጥ መንገድ ለአስተላላፊዎች ጥቅም ሲባል እንደሚበዘበዙ ሲጠቀስ ከ17,500 እስከ 18,500 የሚሆኑ ሰዎች ደግሞ ለተመሳሳይ ተግባር ወደ አሜሪካ በሕገወጥ መንገድ ይገባሉ። ከነዚህም አብዛኛዎቹ ሴቶችና ህፃናት ናቸው። በሕገወጥ አስተላላፊዎች አገራቸውን ከሚለቁት አብዛኞቹ የአካልና የስነልቦና ጥቃት ይደርስባቸዋል። ምንም እንኳን ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ለብዝሃ ተግባር የሚደረገው አብዛኛው ማስተላለፍ ድንበር ዘለል ቢሆንም የዚህ ወንጀል ሰለባዎች

የአገሮቻቸውን ድንበሮች ሳያቋርጡ በገዛ አገራቸውና ማህበረሰባቸው ውስጥም ሆነው ድርጊቱ ሊፈጸምባቸው ይችላል። በህገወጥ መንገድ ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር የሚያስተላልፉ ለዚህ ተግባር የያዟቸውን ሰዎች በገዛ አገራቸው ውስጥ ከቦታ ቦታ ሊያዘዋውሯቸው የሚችሉ ሲሆን ብዙ ጊዜ ለሌሎች እንደነሱ ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር በማዘዋወር ስራ ላይ ለተሰማሩ ሰዎች ይሸጧቸዋል።

ምንም እንኳን ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር ከቦታ ቦታ ማዘዋወርና በህገወጥ መንገድ ድንበር በማሻገር መካከል ከፍተኛ ልዩነት ያላቸው ቢሆንም ወደእነዚህ አይነት ወንጀሎች የሚያስገቡት ሁኔታዎች በመሰረቱ ተመሳሳይ ናቸው። በአጠቃላይ እጅግ የከፋ ድህነት፣ በኢኮኖሚ ራስን ለማሻሻል ያለው ዕድል አናሳ መሆን፣ የርስ በርስ ግጭትና ሁከት እንዲሁም ፖለቲካዊ አለመረጋጋት ሰዎችን ለትርፍ ወደማዘዋወርና በሕገወጥ መንገድ ድንበር በማሻገር ለመጠቀም ለሚፈልጉ ምቹ ሁኔታዎችን ይፈጥራሉ።

ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር ማዘዋወርና በህገወጥ መንገድ ድንበር አሳልፈው ወደሌላ አገር ማስገባት መነሻቸው ተመሳሳይ ቢሆንም በሁለቱ መካከል ግልፅ ልዩነቶች ይታያሉ። ልዩነቶቹም፣ በተጠቂዎቹ አያያዝና ተጠቂዎቹ ቦታው ሲደርሱ በሚፈጠሩ ክስተቶች ይወሰናል። በተጨማሪም ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር ከቦታ ቦታ ማዘዋወርና በህገወጥ መንገድ ድንበር አቋርጠው እንዲወጡ ማድረግ ከህግ አንፃር ሰፊ ልዩነት አላቸው።

ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ድንበር ማሻገር

ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ድንበር ማሻገር ማለት ሁኔታዎችን በማመቻቸት፣ በማንገዝ፣ ለማንገዝ በመሞከር፣ ወይም ያለህጋዊ የጉዞ መረጃ አለም አቀፍ ድንበርን አልፎና የአንድ ወይም ከአንድ በላይ የሆኑ አገሮችን ህግ ተላልፎ ወደ ሌላ አገር በስውር፣ በማታለል ወይም የተጭበረበሩ መረጃዎችን በማሳየት መግባት ማለት ነው። በአብዛኛው ጊዜ ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ድንበር ማሻገር የሚከናወነው ገንዘብ ወይንም ሌላ ቁጥጥ ጥቅም ለማግኘት ሲሆን፣ ሆኖም አንዳንድ ጊዜ ይህን ድርጊት የሚፈፀሙ ሰዎች ዓላማቸው ገንዘብ ወይንም ሌላ ጥቅም ማግኘት ላይሆን ይችላል። ለምሳሌ አንዳንድ ጊዜ የተነጣጠሉ ቤተሰቦችን ለማገናኘት ሲባል ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ድንበር አሻግሮ የማስወጣት ስራ ይሰራል። በህገወጥ መንገድ ድንበር አቋርጦ የሚደረግ ጉዞ አብዛኛውን ጊዜ በተጓገፍ ፍላጎትና ጥያቄ ብዙ ገንዘብ ከፍሎ የሚደረግ ሲሆን አንዴ ወደተፈለገው አገር ከተገባ በኋላ በአስተላላፊውና በተጓገፍ መካከል ምንም አይነት ቀጣይ ግንኙነት አይኖርም። ተጓገፍም ከዚያ በኋላ በራሱ መንገድ የሚሆነውን ይሆናል።

በህገወጥ መንገድ ወደ አሜሪካ ከሚገቡት ሰዎች አብዛኛዎቹ በዚህ መንገድ እንጅ አስተላላፊዎቹ ለብዝሃነት ተግባር ሊጠቀሙባቸው የሚያመጧቸው አይደሉም።

በተጨማሪም በህገወጥ መንገድ ከአንድ አገር ወደሌላ አገር ለመግባት የሚሞክር ሰው ሁኔታው ተቀይሮ ለብዝሃነት ተግባር ሊጋለጥ ይችላል።

የኢሚግሬሽንና የዜግነት ጉዳይ ህግ ክፍል 274(ሀ)(1)፣ (2) እንደሚገልፀው በህግ እንዲገቡ ያልተፈቀደላቸውን ሰዎች ወደ አሜሪካ ያስገባ፣ በአሜሪካ ውስጥ ከቦታ ቦታ ያንጓዝ፣ ህጋዊ ያልሆኑ የውጭ ዜጎችን ያስጠጋ፣ በህገወጥ መንገድ እንዲገቡ ያበረታታ፣ አውቆም ሆነ ህገወጥ መሆናቸውን በግዴላሽነት በዚህ የወንጀል ድርጊት ውስጥ የተሳተፈ በህጉ አርዕስት 8 የአሜሪካን ህግ ክፍል 1324 መሰረት የወንጀል ቅጣት ይጣልበታል።

ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር ማዘዋወር

የአሜሪካ ኮንግረስ ጥቅምት 18 ቀን 1992 ዓ. ም. (Oct. 28, 2000) የህገወጥ ዝውውርና ጥቃት ስለሰዎች ጥበቃ ህግ 2000 የተባለውን አውጥቷል። ይህ ህግ አጠቃላይ በሆነ መልኩ በተደጋጋሚ የሚያጋጥመውንና ትልቅ ችግር ሆኖ የቆየውን ሰዎችን በህገወጥ መንገድ በማዘዋወር የወሲብ ንግድ ፣ የግዴታ የጉልበት ስራ፣ ዕዳ ለመክፈል የሚሰጥ የጉልበት አገልግሎት፣ በዕዳ መያዣነት ስም ለሚደረግ ብዝሃነት ለባርነት መጋለጣቸውን ለማስቀረት ታስቦ የወጣ ነው። በተጨማሪም በህገወጥ የሰዎች ዝውውርና በሌሎች ጉዳት በሚያስከትሉ ወንጀሎች ሳቢያ በተጠቁዎች ላይ የሚደርስን በደል ለመከላከል የተዘጋጀ ነው። ችግሩንም በአገርና በአለም አቀፍ ደረጃ ለመቅረፍ የሚሞክር ሲሆን የብዙ መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶችን ስራና እንቅስቃሴ የሚመለከት ህግ ነው።

ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ድንበር ማሻገር በሁለት ተዋዋዮች መካከል የሚደረግ ህገወጥ የንግድ እንቅስቃሴ ሲሆን፣ ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር ማዘዋወር ግን ስሙ እንደሚገልፀው ሰዎችን ለብዝሃነት ስለባነት የሚዳርግ ተግባር ነው። የወንጀሉም ድርጊት ገና ከመነሻው ጀምሮ በሌላ ሰው ላብና ድካም ማትረፍን ግብ ያደረገ እንቅስቃሴ ነው። በዚህም የተነሳ ማጭበርበር፣ በጉልበት መጠቀምና ማስገደድ ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር በማዘዋወሩ ሂደት ዋነኛ ሚና ይጫወታሉ።

በወንጀል ድርጊቱ መጀመሪያ ወቅት በህገወጥ መንገድ ድንበር ማሻገርና ለብዝሃነት ሰዎችን ከቦታ ቦታ ማዘዋወር ያላቸውን ልዩነት ለማየት ሊያስችግር ይችላል። ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር በማዘዋወሩ ሂደት ድንበር የማቋረጥ ተግባር ከተከናወነ ድርጊቱ ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ካገር ማስወጣት ሆኖ ሊወሰድ ይችላል። አንዳንዴ ካገር ለመውጣት ብቻ ፍላጎት ያላቸው ሰዎች ሳያውቁት ለብዝሃነት ተግባር ሊዳረጉ ይችላሉ። ለምሳሌ ሴቶች በህገወጥ ዝውውሩ ወቅት ፈቅደውና የተሻለ ኑሮ እንኖራለን ብለው አስበው በወሲብ ንግድ ስራ ላይ ሊሰማሩ ይችላሉ። ሆኖም ግን አስተላላፊዎቻቸው ሴቶቹ የሚያገኙትን ገንዘብ በሙሉ ሊወስዱባቸውና እንዲያውም ያለፍላጎታቸው በወሲብ ባርነት ስር ሊያቆዩባቸው ይችላሉ። ወይም ደግሞ ተጠቂዎቹ ወደአሜሪካ የገቡና እዚያም በልጅ ሞገዚትነት ወይም በሞዴልነት ስራ ይዘው ጥሩ ክፍያ እየተከፈላቸው ለመኖር የሚችሉ ሲመስላቸው ሁኔታው ግን የተታለሉበትና ሳይወዱም ቢሆን በወሲብ ስራ ላይ ለመሰማራት የሚገደዱበት ሊሆን ይችላል።

በአንጻሩ ደግሞ በህገወጥ መንገድ ካገር እንዲወጡ የሚፈልጉ ሰዎች ከሚያስወጧቸው ጋር ከመውጫቸው ጋር በተያያዘ የሚፈለግባቸውን ክፍያ እስከሚጨርሱ ድረስ «ውል» ሊገቡ ይችላሉ። ይህ ሲሆን ዕዳቸው ተከፍሎ እስኪያልቅ ድረስ ለኑሮ በማይመች አስከፊ ሁኔታ ውስጥ ለመኖር ሊገደዱ ይችላሉ። ዕዳቸው ተከፍሎ ሲያልቅ ግን ወደፈለጉበት ለመሄድ ነፃ ናቸው። በዚህ ምክንያት አንድ በህገወጥ መንገድ አገር ጥሎ የወጣ ሰው በፈቃዱ ካገር ለመውጣት ብቻ ይሁን ወይም ለብዝሃ ተግባር የተወሰደ መሆኑ የሚታወቀው በመጨረሻ የሚደርስበትን ሁኔታ በማየት ነው።

ለብዝሃ ተግባር የሚዘዋወሩ ተጠቂዎችን ለመከላከል በወጣው የ2000 ህግ መሰረት በከፋ ሁኔታ ከአካባቢያቸውም ሆነ ከአገራቸው ለመወሰድ የሚመለመሉ፣ ተሸሽገው የተቀመጡ፣ የሚጓጓዙ፣ ምግብና መጠለያ የሚሰጡና በመጨረሻም የሚወሰዱ ሰዎች በአብዛኛው ከዚህ በታች ለተመለከቱት ሶስት ጉዳዮች የሚፈለጉ ናቸው።

1. ጉልበታቸውን ወይም አገልግሎታቸውን በሀይል በመጠቀም፣ በማታለልና በማስገደድ ለማግኘት እና ያለውዴታቸው ለማገልገል፣ ዕዳ ተከፍሎ እስከሚያልቅ አገልግሎት ለመስጠት፣ በዕዳ ለመያዝ፣ ወይም በባርነት ለመሸጥ፣ ወይም
2. በሀይል በመጠቀም፣ በማታለል ወይም በማስገደድ በወሲብ ንግድ ለማስማራት ወይም
3. ግለሰብ/ቧ ከ18 ዓመት በታች ሆኖ/ና እያለ/ች ሀይል፣ ማታለል ወይም ማስገደድ ቢኖርም ባይኖርም በወሲብ ንግድ ላይ ለማስማራት።

ሰዎችን ለብዝሃ ተግባር ማዘዋወር ሲባል አለም አቀፍ ድንበርን ማቋረጥ ማለት ብቻ አይደለም። እንዲያውም የድርጊቱ ሰለባዎች ባገራቸው ውስጥም ቢሆን ከአንድ ቦታ ወደ ሌላ ቦታ ላይንቀሳቀሱ ይችላሉ። ለከፋ ብዝሃ መጠቀሚያ የሚሆኑ ሰዎች ሁሉም አገራቸውን ለቀው ወደአሜሪካ በመምጣት በህገወጥ መንገድ የሚኖሩ ብቻ ሳይሆኑ የአሜሪካ ዜጎች የሆኑ፣ ህጋዊ ኗሪ፣ ወይም ለጉብኝት የመጡ ሊሆኑ ይችላሉ። ተጠቂዎቹም ሴቶችና ህፃናት ብቻ ሳይሆኑ ይችላሉ። አንዳንዶቹ አዋቂ ወንዶች ሊሆኑ ይችላሉ።

ምንም እንኳ ብዙ ጊዜ ለብዝሃ ተግባር መጠቀሚያ የሚሆኑ ሰዎች በየትናንሽ ሱቆች፣ በቤት ሰራተኛነት፣ በሆቴል ስራ፣ በእርሻ ስራ፣ በቤት አዳሪነትና በወሲብ አዝናኝነት የሚሰሩ ቢሆንም በአሜሪካ ውስጥ በየትኛውም አካባቢና ማንኛውንም ለአዘዋወሪያቸው አትራፊ የሆነ ስራ እየሰሩ የሚኖሩ ሊሆኑ ይችላሉ። ተጠቂዎቹም ያሉበትን ሁኔታ በቅጡ ያልተገነዘቡና በደል እየተፈፀመባቸው እንደሆነ የማያውቁ እንዲያውም አዘዋወሪዎቻቸው ጥያቄ እንዳይቀርብባቸው የሚከላከሉ ሊሆኑ ስለሚችሉ እነሱ ስለራሳቸው ሁኔታ እንዲህ ነን ብለው የሚናገሩትን መቀበል አስፈላጊ አይደለም።

ለብዝሃ ተግባር የሚዘዋወሩ ተጠቂዎችን ለመከላከል የወጣ የ2000 ህግ ይህን ህገወጥ ተግባር በአለም ዙሪያም ሆነ በአገር ውስጥ ለመከላከል የሚያስችሉ ደንቦች አሉት። ህጉ

የተጠቂዎችን ደህንነት ለመጠበቅና ተጠቂዎቹ እንዲተባበሩ ለማድረግ የሚጠለሉበት ቦታ ማዘጋጀት አስፈላጊ እንደሆነ ይገነዘባል። ህጉ በአንቀጽ 107(ሐ)(3) የሚከተለውን አስቀምጧል፡ «በአሜሪካን አገር ለመቆየት ፈቃድ ለመስጠት የተሰጠ ስልጣን -- የፌዴራል የህግ አስከባሪ ባለስልጣናት አንድ በህገወጥ መንገድ ወደ አሜሪካን አገር የገባ ሰው ስላለበት ሁኔታ በሚካሄድ ምርመራ ለብዝሃ ተግባር የመጣ ነው የሚል እምነት ካለ በዚህ ህገወጥ ስራ ውስጥ የተሰማሩትን ወንጀለኞች ለመያዝና ለህግ ለማቅረብ ሲባል ምስክር ሊሆን ስለሚችል ቀጣይ ምርመራ በሚካሄድበት ጊዜ የተጠቂዎችንና ቤተሰቦቻቸውን ደህንነት በሚጠብቅ መንገድ ከአጥቂዎቹ ከራሳቸው ወይም ከተባባሪዎቻቸው የሚደርስን ማስፈራራትና የበቀል ዛቻ ለመከላከል ጥበቃ ሊደረግላቸው ይገባል።»

ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር ማዘዋወርና በህገወጥ መንገድ ድንበር ማሻገር መካከል ያሉ ልዩነቶች¹

ሰዎችን ለብዝሃነት ተግባር ሲባል ማዘዋወር		ሰዎችን በህገወጥ መንገድ ድንበር ማሻገር
አብዛኞቹ ሀይልን፣ ማታለልንና ማስገደድን ይጠቀማሉ፤ ማንኛውም ከ18 ዓመት በታች ሆኖ/ና በወሲብ ንግድ ስራ ላይ የተሰማራ/ች ግለሰብ ሲሆን		በህገወጥ መንገድ ካገር የሚወጣው ሰው በአብዛኛው የሚጠየቀውን ነገር በማድረግ ይተባበራል።
በግድ የጉልበት ስራና ወይም ብዝሃነት ይኖራል።		በተጨማሪም የተፈጸመ ወይም ይሆናል ተብሎ የሚጠረጠር ማስገደድ የለም።
በዚህ መንገድ የሚዘዋወሩ ሰዎች ተጠቂዎች ናቸው።		በህገወጥ መንገድ ካገር የሚወጡ ሰዎች ህግ የጣሱ ናቸው። ተጠቂዎች አይደሉም።
በባርነት ቀንበር ስር ያሉ፣ እንቅስቃሴያቸው የተገደበ ወይም ከሌላ ሰው ጋር እንዳይገናኙ የተደረገ፣ ወይም የጉዞ መረጃዎቻቸው የተወሰዱባቸው ናቸው።		ሰዎቹ ወደፊት ለጉዞ ቦታ መሄድና ስራ መቀየር፣ ወዘተ ይችላሉ።
ተጠቂው አካባቢውን የለቀቀ ላይሆን ይችላል።		ሰዎች በህገወጥ መንገድ ከአንድ አገር ወደ ሌላ አገር እንዲገቡ ሁኔታዎችን ማመቻቸት።
አለም አቀፍ ድንበርን ማቋረጥ አያስፈልግም።		በህገወጥ መንገድ አገር መልቀቅ ሁልጊዜ አለማቀፍ ድንበርን ማቋረጥ ይጠይቃል።
ሰውየው/ሴትዮዋ በጉልበት/አገልግሎት በመስጠት ስራ ላይ ወይም በወሲብ ንግድ ላይ መሰማራት አለባት፣ ማለትም «መስራት» አለበት/አለባት።		ግለሰብ/ቧ በሌላ አገር ውስጥ መገኘቱ/ቷ ወይም ለመግባት መሞከሩ/ሯ ብቻ በቂ ነው።

በአንዳንድ ሁኔታ ጉዳዩ ለብዝሃነት ተግባር ወይም በህገወጥ መንገድ ድንበር ለማሻገር የተደረገ መሆኑን በቀላሉ ለመለየት ያስቸግራል። ከዚህ በታች ለማሳያነት ከሚቀርቡት ሁኔታዎች ለመገንዘብ እንደሚቻለው ለብዝሃነት ተግባር የሚደረግ የሰዎች ዝውውር በህገወጥ መንገድ

¹ ለብዝሃነት ተግባር ማዘዋወርና በህገወጥ መንገድ ድንበር ማሻገርን በተመለከተ በዚህ ገፅ የቀረበው ሰንጠረዥ በሁለቱ መካከል ያለውን ልዩነት በትክክለኛ የህግ አተረጓጎም አንጻር የሚያስቀምጥ አይደለም። ሰንጠረዥ ለብዝሃነት ተግባርና ሰዎችን ማዘዋወርና በህገወጥ መንገድ ድንበር ማሻገርን በተመለከተ አጠቃላይ ግንዛቤ ለመስጠት ታስቦ የተዘጋጀ ነው። እንዲህ ያለውን ሁኔታ ለማሳየት የሚቀርቡ ዝርዝር ነገሮች አብዛኛውን ጊዜ ውስብስብ ናቸው። በዚህ ጊዜ የግድ የህግ ባለሙያ ምክር መሻት ያስፈልጋል።

ድንበር ከማሻገር ጋር ያለው ልዩነት በጣም ግልፅ አይደለም። ሆኖም ግን ለብዝሃ ተግባር የሚደረግ የሰዎች ዝውውር በህገወጥ መንገድ ድንበር ከማሻገር ጋር የሚለያይባቸው ቁልፍ መንገዶች ማታለል፣ ሀይል መጠቀምና ማስገደድ ያሉበት መሆኑ ነው። ይሁን እንጂ በአሜሪካን ህግ መሰረት አንድ ሰው/ሴት 18 ዓመት ሳይሞላው/ላት በፊት በወሲብ ተግባር ላይ የሚሰማራ/የምትሰማራ ከሆነ ማታለል፣ ሀይል መጠቀምም ሆነ ማስገደድ ባይታከልበትም እንደብዝሃ ይቆጠራል።

ናሙና ምሳሌዎችና ማሳያዎች

ሶኒያ ወደ አሜሪካን አገር እንድትመጣ በቤተሰቦቿ ጓደኞች ተጋብዞ ነበር። እነሱም የቤታቸው ስራተኛ እንደምትሆንና ለዚህም አገልግሎቷ በሳምንት 100 የአሜሪካ ዶላር እንደሚከፍሏት ነግረዋት ነበር። ሶኒያ የተጭበረበረ የጉዞ ሰነድ ተዘጋጅቶላት ከአዲሱ አሰሪዋ ጋር ወደ አሜሪካን አገር መጣች። ይህ ድርጊት ህገወጥ መሆኑን ታውቃለች፣ ግን ገንዘቡን ስለምትፈልገው የሚመጣውን ችግር ለመቀበል ዝግጁ ነበረች።

ሶኒያ በህገወጥ መንገድ ካገሯ የወጣች ነች? ወይስ ለብዝሃ ተግባር ሲባል የተወሰደች?

ሶኒያ በህገወጥ መንገድ ካገሯ የወጣች ነች። አገሯን የለቀቀችው በፈቃደኝነትና ወደ አሜሪካ የምትገባውም በህገወጥ መንገድ መሆኑን አሳምራ ታውቅ ነበር።

ሶኒያ አሜሪካ ከደረሰች በኋላ ከማንም ጋር እንዳትገናኝ ታስቦ በምድር ቤት ውስጥ የመኝታ ቦታ ተሰጣት፣ ከማንም ጋር እንዳትነጋገር፣ ከተነጋገረችም ለኢሚግሬሽን መስሪያ ቤት እንደሚያስረክቧት ተነገራት። ሶኒያ ለምትሰራው ስራ ምንም ክፍያ አልተከፈላትም፣ ችግሯንም ለማን እንደምትነግርም አታውቅም።

ሶኒያ በህገወጥ መንገድ አገሯን የለቀቀች ነች? ወይስ ለብዝሃ ተግባር የተወሰደች? በዚህ ሰዓት ሶኒያ ከምትሰራበት ቤት ውጭ መውጣት ያልተፈቀደላት፣ ከማንም ጋር ብትነጋገር ካገር ልትባረር እንደምትችል ማስጠንቀቂያ የተሰጣትና በማትፈልገው ስራ ላይ በግድ የተያዘች ነች። በዚህ ምክንያት ሶኒያ ለብዝሃ ተግባር የተወሰደች ናት።

አንድ በህንድ አገር የሚገኝ ባለሙያዎችን የሚመለምል ድርጅት በሰዓት 10 የአሜሪካ ዶላር እየተከፈላቸው የብዳ ስራ የሚሰሩ ሰራተኞችን ይመለምል ነበር። ይህ ድርጅት ከአያንዳንዱ አመልካች የማይመለስ 2,500 የአሜሪካ ዶላር የማመልከቻ ክፍያ ያስከፍል ነበር። ወደ አሜሪካ ጉዞ ላይ እያሉ የሚፈርሙት የኮንትራት ውል ተሰቷቸው ነበር። ይህ ውል ሰራተኞቹ ለሚቀጥሉት ስድስት ወራት በሰዓት 3 የአሜሪካ ዶላር ብቻ እየተከፈላቸው እንደሚሰሩ ያስገድዳል። ኮንትራቱን ካልፈረሙ ወደ አገራቸው እንደሚመለሱ ተነገራቸው። ሰራተኞቹም ለዚህ ስራ ሲሉ የነበራቸውን ጥሪት በሙሉ እንዳወጡና አሁንም አሜሪካ ለመግባት በጉዞ ላይ በመሆናቸው መመለስን እንደ አማራጭ ለመውሰድ አልቻሉም። እንደደረሱም ከሚሰሩበት ፋብሪካ እንዳይወጡ ተደርገው ፓስፖርታቸውንም የአሰሪው ኩባንያ ሀላፊ ሰብስቦ ያዘባቸው።

እነኚህ ሰራተኞች በህገወጥ መንገድ ካገር የወጡ ናቸው ወይስ ለብዝሃ ተግባር የተወሰዱ? እጅግ ዘግናኝ የሆነ ለብዝሃ ወንጀል የተፈጸመባቸው ናቸው።

ሰራተኞቹ በማታለልና በማስገደድ የጉልበት ስራ ለመስራት የተወሰዱና በዚህም የተነሳ ያለፍላጎት ለሚሰጥ አገልግሎት የተጋለጡ ናቸው። ፓስፖርታቸውም በአሰሪያቸው በመነጠቁ ምክንያት እዚያው ከመቆየት ውጭ ምንም አማራጭ እንደሌላቸው እንዲያስቡ አድርጓቸዋል።

ህግ አስከባሪዎች የፍተሻ ፈቃድ አውጥተው በአንድ የሴትኛ አዳሪዎች ቤት ሲፈትሹ ሶስት የ17 ዓመት ሴቶች በወሲብ ንግድ ስራ ላይ ተሰማርተው አገኙ። የቤተሰብ አገልግሎት መምሪያ የተባለው መስሪያ ቤት ሶስቱም ለአቅመ ሄዋን ያልደረሱ ሴቶች ህጋዊ የመኖሪያ ፈቃድ የሌላቸው መሆናቸውን ለኢሚግሬሽንና ጉምሩክ ባለስልጣን ሀላፊዎች አሳወቀ። የኢሚግሬሽንና ጉምሩክ ባለስልጣን መስሪያ ቤት ሀላፊዎችም ሶስቱን ለአካለ መጠን ያልደረሱ ሴቶች ሲያነጋግሯቸው በህገወጥ መንገድ ወደ አሜሪካ የገቡ መሆኑን ተረዱ።

እነኚህ ልጃገረዶች በህገወጥ መንገድ የገቡ ወይስ ለብዝሃ ተግባር የመጡ ናቸው? ልጃገረዶቹ ለመነገጃነት ወደ አሜሪካ የመጡ ናቸው። ሶስቱም ልጃገረዶች ለአካለ መጠን ያልደረሱና በወሲብ ንግድ ተግባር ላይ ተሳታፊ የነበሩ ናቸው። ሁሉም 18 ዓመት ያልሞላቸው በመሆኑ በፈቃደኝነት ያድርጉትም በአስገዳጅነት፣ ወደ አሜሪካ በህገወጥ መንገድ ለመምጣት ገንዘብ የተከፈላቸው ቢሆንም እንኳ ለከፋ የብዝሃ ተግባር ተብሎ የተፈጸመ ወንጀል ተጠቂ ናቸው።²

² የከፋ የብዝሃ ወንጀል የሚባለው ለወሲብ ተብሎ ሀይል በመጠቀም፣ በማታለል፣ በማስገደድ 18 ዓመት ያልሞላውን ሰው/ሴት ወሲብ እንዲፈጸም/እንድትፈጸም የሚያስደርግ የወሲብ ንግድ ተግባር፣ ወይም ሀይልን በመጠቀም፣ በማታለል ወይም በማስገደድ የማይፈልጉትን የጉልበት ስራ ለማሰራት፣ ዕዳ እስኪከፈል ድረስ አገልግሎት ለመስጠት፣ በዕዳ መያዣነት ወይም በባርነት ለመያዝ የሚደረግ ምልመላ፣ ማንንዝ፣ መጠለያና ምግብ እየሰጡ ማቆየት ወይም ይዞ መውሰድን ያጠቃልላል።

በአሜሪካ የሚኖሩ ባልና ሚስት በህንድ አገር የሚኖሩ ዘመዶቻቸው ሴቶች ልጆቻቸው አሜሪካ መጥተው እንዲማሩ እንዲፈቅዱ አግባቧቸው። ባልና ሚስቶቹ የልጃገረዶቹ አክስትና አጎት ሲሆኑ ለልጆቹ ቤትና ሌላ ድጋፍ እንደሚያደርጉላቸው ለወላጆቻቸው ቃል ገብተው ነበር። ልጃገረዶቹ የተማሪ ቪዛ ማግኘት እንዲችሉ አክስትና አጎትየው ትምህርት ቤት አስመዘገቧቸው። በዚህም ልጃገረዶቹ የተማሪ ቪዛ አግኝተው ለትምህርት ወደ አሜሪካ እንዲገቡ ተፈቀደላቸው።

ልጃገረዶቹ አሜሪካ እንደደረሱ አክስታቸውና አጎታቸው ትምህርት ቤት እንደማይሄዱ ነገሯቸው። አክስትየዋና አጎትየው ልጆቹን ትምህርት ቤት ያስመዘገቧቸው በማታለል ቪዛ ለማግኘት እንጅ የልጆቹን መማር ለአንዴም ጊዜ እንኳ አስበውት አያውቁም። ገና አሜሪካ እንደገቡ በደረሰባቸው ሁኔታ ሳቢያ ወደ አሜሪካ ሳያውቁት ተጭበርብሮ በተገኘ ቪዛ እንደገቡ ይቆጠራሉ።

በሚቀጥሉት በዛ ያሉ ሳምንታት ልጃገረዶቹ በምድር ቤት ውስጥ እንዲቀመጡ ተደርገው ከዚያ ለመውጣት ቢሞክሩ ቪዛውን አጭበርብረው ያገኙ በመሆናቸው እንደሚታሰሩ ተነገራቸው። በመጨረሻም አጎትየው ልጃገረዶቹን በአቅራቢያቸው ወደሚገኙ ሆቴሎች ወስዶ ክፍሎችን እንዲያፀዱና ሌላም የፅዳት ስራ እንዲሰሩ አደረጋቸው። ልጆቹ ለሚሰሩት ስራ ምንም ጊዜ ተከፍሏቸው የማያውቅ ሲሆን መታወቂያ ወረቀታቸውም በሙሉ ተወስዶባቸው ስለሌላ ነገር ቢያስቡ በቪዛ ማጭበርበር ወንጀል እንደሚከሰሱ ይነገራቸው ነበር። ልጃገረዶቹ ያለፍላጎታቸው በማስገደድና በማስፈራራት የተያዙ በመሆናቸውና ያለክፍያ በግዳጅ የሚሰሩ በመሆናቸው አሁን ባሉበት ሁኔታ ለብዝሃ ተግባር የተያዙ ተጠቂዎች ተደርገው ይወሰዳሉ።